

Классгаа гадуур хэшээл

Төмөр: «Хэзээдэш мүнхэ...»

9 -11 анги

Нургалгын: Дайнай үеын эрэлхэг баатарнуудай ябадал, хүдөө нютагай хүшэр хүндэ байдалыг, хүн бүхэнэй бүлэдэ тохёолдоһон бэрхэшээлнүүдые дабажа гараһан үхибүүдэй сэдхэлэй байдал, эрмэлзэл, баатаршалга нурагшадтаа дамжуулха.

Хүмүүжүүлгын: нурагшадые “Дайнай хатуу жэлнүүдые даажа гараһан хайрата манай эхэнэрнүүд ба эдиршүүл”, «Нютагаймнай эрэлхэг баатарнууд»гэһэн төмөдэ бөө даажа хүдэлхэ шадабари хүгжөөлгэ; һанамжаяа хэлэхэ, өөрын төмын удха дээрэ бодомжолхо, өөрын тобшолол гаргаха шадабаринуудые хүгжөөлгэ; уран гоёор уншалга, аман ба бэшэмэл хэлэлгэ хүгжөөлгэ ухаан бодолыень хурсадхаха.

Хүгжөөлгын: Үхибүүдые өөрынгөө бодолоо, сэдхэлээ баяжуулжа ябахыг зоригжуулха, харилсажа нургаха, бэе бөөдээ, һаһатайшуулда һайн хандахыг, туһалхыг хүгжөөлгэ.

Хэшээлдээ бэлэдхэл:

- презентаци бэлдэлгэ
- проект бэлдэлгэ
- хэрэгтэй материал суглуулалга
- монолог бэлдэлгэ

Хэшээлэй гол шухала асуудал: Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ арад зоной байдал ямар байгаа? Арад зоной хэһэн хэрэгын, хэзээдэш мүнхэ...

Хэшээлэй тухал: хэшээл - шэнжэлэлгэ

Хэшээлэй арга: шэнжэлхэ, ухаан бодол хүгжөөхэ.

Хэрэгсэлнүүд: интерактивна самбар, презентаци, слайднууд, видеоролик, документальна кино.

Хэшээлэй түсэб:

1. Багшын оролто үгэ
2. Дайнай хатуу жэлнүүдые, даажа гараһан эдиршүүл
3. Нютагаймнай эрэлхэг баатарнууд
4. Амаршалганууд, баяр баясхаланай үгэнүүд

Хэшээлэй ябаса

I. Эмхидхэлэй үе. Оролто үгэ

Сайн байна нурагшад! Шагнагты даа, соносогты ямар муухай мэдээсэл Эхэ орондомнай дуулдаа нэн!

Слайд 1

Левитан «От Советского информбюро...»

Вставай страна огромная

Алтына: -Дүрбэн жэл, дүрбэн зоболонто жэлнүүд соо бүхы манай орон, бүхы дэлхэй илалтын үдэрые хүлээгээ. Брест, Смоленск, Сталинград, Ленинградай блокада.

Слайд 2

Брестһээ Москва хүрэтэр 1000 км. Москваһаа Берлин хүрэтэр 1600. Бүхыдөө 2600 км. Поездоор ябахада 4 хоног. Мүлхиһөөр 4 жэл.

Булат:1418 үдэр, 34000 час, 400000000 алуулһан совет зон, 1 км-тэ 15000 алуулһан, 30 хүн, газарай 2 метр бүхэндэ.

400000000 1418 үдэр соо! Үдэр бүри 28000 алуулһан хүнүүд, нэгэ час соо 1200, нэгэ минутада 20 хүн. Тиигэшье һаа бидэ илаабди.

-Ямар хүнүүдэй аша туһаар, эрэлхэг зоригойнь тула манай эхэ орондо 70 жэлэй саада тээ уни хүлээгдэһэн Илалта ерээб. (Илалтада ехэ үүргэ хаба шадалаараа тэмсэжэ, дайнай хатуу жэлнүүдые, даажа гараһан манай ветеранууд оруулһан байна, тиигэшье һаа хайрата манай эхэнэрнүүдэй, эдиршүүлэй, хүгшэн эжы, абын хажуугаар миин лэ гараадүй, эдэ хүнүүдэй ехэхэн хубита Илалтын баярта ороһон байна.)

-Зүб лэ даа, гансашье эрэлхэг баатарнуудай хүсөөр бэшэ, харин эхэнэрнүүд, эдиршүүл нилээд хубитаяа Илалтын баярта оруулһан байна.

II. Ажалнуудаа хамгаалга

Слайд 3

- Танда 2 янзын темэдэ даабари үгтэнхэй. Тиимэһээ бүлэг бүхэн урда гаража, хэһэн ажалаараа тоосохобди. Эгээн түрүүн “Дайнай хатуу жэлнүүдые, даажа гараһан эдиршүүл” тухай хэн хэлэжэ үгэхэб?

(документальна киногой хэһэг, видеоролик 3 үндэр наһатайшуул хөөрэнэ).

Дэнсэма: Манай бүлэгтэ “Дайнай хатуу жэлнүүдые, даажа гараһан эдиршүүл” гэһэн темээр материал суглуулха, наһатайшуулһаа хаяг (интервью) абаха гэһэн даабари үгтэһэн байгаа. Тиихэдэ бидэ дайнай үсын эдиршүүл тухай документальна киногой хэһэг, презентаци бэлдээбди, дайнай сагта үхибүүд ябаһан, харин мүнөө үндэр наһатайшуулһаа Балданова Цырен-Долгор Цыреторовна, Абидуева Дулмажап Шагдуровнаһаа интервью абаабди, ба Ц-Ж. Жимбиевай «Гал могой жэл» гэһэн роман сооһоо хэһэг – монолог

уншахабди. Энэ презентаци бэлдэхэдээ, манай бүлэг интернет сооноо фото-зурагуудыг хэрэглээбди.

Слайд 4-докум. Киногой хэлэг

Слайд 5 хоёр төөбинэр

Слайд 6 (Ц-Ж. Жимбиев «Гал могой жэл»)-муз.

Владлен Пренглаев: Ц-Ж. Жимбиев «Гал могой жэл» - монолог (Батажаб, эжы хоёрой хахасалга).

-Ехэ һонин интервью эдэ дайнай үеын эдиршүүлхээ, харин мүнөө үеын үндэр наһатайшуулһаа абанан байнат.

-Мүнөө “Нютагаймнай эрэлхэг баатарнууд” гэхэн темэ шагная.

Слайд 7-20

2. Нютагаймнай эрэлхэг баатар

Алтына: Манай бүлэгтэ “Нютагаймнай эрэлхэг баатар” гэхэн темэ үгтэнхэй. Бидэ Алдар Солын орденуудай кавалер Бато Микишкеевич Дамчеев тухай проект бэлдээбди.

Б. М. Дамчеев – проект (Алтына Жалсанова), Похонов Содном, Дугаров Андрей, Гунтыпова Сэсэгма, Жаргалова Женя.

- Мүнөө Илалтын һайндэрөөр амаршалһан баяр баясхаланай үгэнүүдые, үреэлнүүдые зохёогты. Энэ даабари 5 минутын саг соо хэгдэхэ, бүтээһэн ажалаа урда гаража уншаха.

Слайд 21

3. Амаршалганууд, баяр баясхаланай үгэнүүд

Слайд 22

III. Рефлекси (бодомжолго, шүүмжэлгэ үзэлгэ)Зорилгонууд: өөһэдтөө зүбөөр, үнэн сэхээр сэгнэлтэ үгэгты. Хэһэн ажалайнгаа шүүмжэлэл хэнэт: урдаа ямар зорилго табяабта, хэр зэргэ бээлүүлэгдээб, дугуу дунданууд, бүлэг соохи гэшүүдэй хоорондохи харилсаан ямар байгааб, үшөө ондоогоор хэхээр байгаа гү, али энэ баримталһан арга тон тааруу гү?

Сэгнэлтын хуудан

темэ: Хэзээдэш мүнхэ...

*бүлэгэй фамили,
нэрэ* _____

һара, үдэр _____

Хэшээлэй зорилго	Гэрэй даабари	Илалтын һайндэрөөр
------------------	---------------	--------------------

ойлгосо		амаршалхан баяр баясхаланай үгэнүүд, үрээлнүүд

Слайд 23 Сэржема: IV. –Нэрэнүүд, нэрэнүүд... Дүрбэн талаһаань дүүрэн нэрэнүүд.
Ямар нэрэ үгыб даа?

- Юрын нэрэнүүд. Түрэл нэрэнүүд. Хайрата нэрэнүүд.

-Юртэмсэ дээрэ тэдэниие үхэхэн хүбүүд.

Ниислэл Москваһаа, холын Берлин хүрэтэр

Ниитын олон булашанууд соогуур хэбтэнэд.

-Харин, харыш энэ! – ганса нэрэнүүдынь бэшэ, халуун зүрхэнүүдынь сохилон байнал эндэ!

-Тэдэнэй баатар зориг үзэг бүриһөө дүлэтэнэ.

-Тэдэнэй хүртэ хоолой энэ дундам зэдэлнэ.

-Найдалалга хүмэлгэ нэгэш үдэр алдангүй,

Наһаяа үнгэргэхэн эжынэр һалиран ерэнэ,

Наһанһаа бэшэ, уйдхарһаа бууралтаһан һамгад,

Харатайхан даа сагай ябадал, - хүгшэрэн байна.

-Дурлаһань хүбүүдынь хорёодхон наһатай зандаа,

Дүрбэн тээһэнь бодоод, инаг тэдэнээ угтана.

Мүнхэрһэн сэрэгшэдэй ашанар намда ерэжэ,

Огто хараагүй үбгэ эсэгэнээрээ омогорхоно.

Нэрэнүүдэйнэ эндэ байһан сэрэгшэдэй нюдөөр

Нютагайнгаа байдал уран хёрхоор харанаб,

Алдуу дутуудань һанаагаа зобон холхорноб,

Энхэ тайбан, элүүр мэндэ ажаһуухые,

Элдин дайдааа бүри һайхан болгохые

Энэ нютагайнгаа бүрин зондо юрөөнэб!

-Гансаш тосхоной бэшэ- би дэлхэйн тэгэндэб!

Газар газарай хүнүүд, ерэжэ байгыт намда

Би – гансал гашуудалтай дурасхаал бэшэлби,

Би гайхалта ехэ илалтын омогорхолтой тэмдэгби!

VI. Хэшээлэй тобшолол

Хэншье мартагдаагүй, юншье мартагдахагүй!

Мүнөөдэр, энэ мүнхэ дурасхаалай хэшээлдэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда ами наһаяа үгэхэн, мүнөөдэр болотор амиды үлөөгүй хайрата манай ветерануудтаа **минуутын абяагүй** байлганда бодохытнай гуйнаб! **Слайд 24**

IV. Дүн гаргалга

-Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ арад зоной байдал ямар байгааб? (Арад зоной байдал хүндэ байгаа)

-Арад зоной хэһэн хэрэгынь ямар бэ? (Арад зоной хэһэн хэрэгынь хэзээдээш мүнхэ...)

Слайд 25

Тиигэшье хаа бидэ элинсэг хулинсагуудайнгаа хэһэн хэрэгыень, эрэлхэг зориг баатаршалгануудыень хододоо магтажа, дурдажа, ерээдүйн залуушуулда дамжуулжа хүмүүжүүлхэ ёһотойбди. 70 жэлэй сада тээ, Илалта асарһан нютагаймнай эрэлхэг хүбүүдэй хэһэн хэрэгынь, зориг баатаршалгань хэзээдэш мүнхэ...

-Бэрхэт даа, бултадаа эдэбхитэйгээр хүдэлөөт. Баяртай!